

УПРАВЛІННЯ ФОРМУВАННЯМ ФІНАНСОВОГО КАПІТАЛУ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

¹Вінницький національний технічний університет

Анотація

Розглянуто особливості управління формуванням фінансового капіталу промислового підприємства

Ключові слова: фінансовий капітал; управління капіталом; джерела формування капіталу.

Abstract

The features of management of the formation of financial capital of an industrial enterprise are considered.

Key words: financial capital; capital management; sources of capital formation.

Вступ

Проблема управління формуванням фінансового капіталу, пошук джерел його формування, визначення ефективності використання та якісного планування дуже складна й актуальна з позиції прийняття стратегічних управлінських рішень.

Дослідженню питань, пов'язаних із процесом формування фінансового капіталу та управління ним, присвятили свої праці такі науковці як: Л. Алексеєнко, В. Кириленко, А. Білоченко, Н. Дрозд, В. Лешук, І. Олександренко та інші. Наукові дослідження, що сприяють створенню ефективної системи управління процесами формування та використання фінансового капіталу підприємства, є одними з пріоритетних, і вимагають подальшого теоретичного та практичного обґрунтування.

Метою даної роботи є визначення особливостей управління формуванням фінансового капіталу промислових підприємств.

Основна частина

У більшості публікацій науковці розглядають фінансовий капітал як ринкову вартість усіх ресурсів, які залучаються суб'єктами господарювання з різних джерел (зокрема, за рахунок власних коштів, з ринку цінних паперів та страхового ринку, засновницьких внесків, від банківської системи, бюджетів усіх рівнів тощо), що виражається у грошовій формі [1].

Існуючі на сьогодні підходи до трактування поняття «фінансовий капітал» є неоднозначними, що пояснюється тим, що ця категорія є багатоаспектною, по різному проявляється на мікро- та макрорівнях. Зокрема, на мікрорівні функціонування і формування фінансового капіталу відбувається через постійний виробничий процес, ефективну виробничо-господарську діяльність та покращення роботи суб'єктів господарювання, які прагнуть до отримання максимального прибутку. А на макрорівні фінансовий капітал накопичується під час складної системи відносин між державою, фінансово-кредитними установами і промислово-виробничими структурами з метою забезпечення сприятливості, швидкості, зручності використання фінансового капіталу та отримання прибутку [2-3]. Рівень ефективності господарської діяльності підприємства визначається цілеспрямованим формуванням його капіталу. Велика роль фінансового капіталу в розвитку підприємства визначає його як головний об'єкт фінансового управління, а забезпечення його ефективного формування та використання належить до найвідповідальніших завдань фінансового менеджменту.

Метою формування фінансового капіталу підприємства є задоволення потреб у придбанні необхідних активів та оптимізація його структури з метою забезпечення умов ефективного його використання. Процес формування капіталу підприємства базується на основі таких принципів [4-5]:

- урахування перспектив розвитку господарської діяльності підприємства;
- забезпечення мінімізації витрат для формування капіталу із різноманітних джерел;
- забезпечення відповідності обсягу залученого капіталу обсягу формування активів;
- забезпечення високоефективного використання капіталу в процесі господарської діяльності;
- забезпечення оптимальності структури капіталу з позицій ефективного його функціонування.

Реалізація головної мети і завдань управління фінансовим капіталом здійснюється через сукупність функцій, зміст яких полягає в такому [6-7]:

- розробці стратегії і визначення тактики формування фінансового капіталу, під час чого

формується цілі і завдання управління ним на тривалий період, розробляється перспективна політика підприємства щодо формування фінансового капіталу. На основі розробленої стратегії виробляється механізм її тактичного втілення, виходячи з конкретних умов і можливостей підприємства;

– аналізі, прогнозуванні і плануванні потреби у фінансовому капіталі при створенні підприємства і подальшому його розвитку. Ця функція відображає один з найважливіших напрямів діяльності фінансових служб у процесі формування фінансового капіталу. При цьому розробляються перспективні, поточні й оперативні плани формування фінансового капіталу;

– визначенні можливостей і економічної доцільності використання різних джерел коштів для формування фінансового капіталу. Це передбачає здійснення вартісної оцінки різних джерел коштів і визначення на цій основі середньозваженої вартості окремих груп й усього фінансового капіталу підприємства, що сприяє обґрунтованому рішенню щодо залучення відповідних джерел коштів;

– виробленні й прийнятті рішень щодо формування власного фінансового капіталу, під час чого визначаються зовнішні і внутрішні джерела власних коштів, а також обсяги формування власного капіталу за рахунок цих джерел;

– виробленні і прийнятті рішень щодо формування позикових коштів. Ця функція відображає необхідність і доцільність використання позикових коштів для фінансування господарської діяльності, що сприяє підвищенню ефективності здійснення операційної діяльності;

– формуванні оптимальної структури фінансового капіталу. Підприємства повинні забезпечити таку структуру фінансового капіталу, яка забезпечує високий рівень фінансової стійкості і фінансової гнучкості, а також дозволяє у процесі операційної і фінансово-інвестиційної діяльності отримувати додатковий прибуток.

Висновки

Отже, в умовах ринкової економіки та високого рівня конкуренції кожне підприємство прагне зберегти фінансову стабільність, що є важливою передумовою успішного ведення господарської діяльності. Успіх будь-якого суб'єкта господарювання, незалежно від форми власності та виду діяльності, залежить від правильного вибору джерел формування, напрямів розподілу й використання капіталу, що знаходиться у його розпорядженні. Використання різних джерел фінансових ресурсів для формування капіталу дозволяє підприємству забезпечити фінансову стійкість, а ефективний процес формування капіталу підприємства – максимізувати ринкову вартість, забезпечити рентабельність і мінімізувати ризики фінансово-господарської діяльності в довгостроковому періоді.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Білоченко А. М. Фінансовий капітал в Україні: особливості формування та перспективи розвитку. Фінанси України. 2008. – №3. – с. 95.
2. Лещук В. П. Фінансовий капітал фінансово-промислових груп: формування, використання та перспективи розвитку : моногр. Луцьк. 2011. – 476 с.
3. Семенов Г. А., Л. А. Осипчук. Особливості формування капіталу підприємства / Вісник економічної науки України. 2014. – №1. – С. 110–114.
4. Ламанов С. В. Система завдань управління капіталом підприємства / Управління розвитком. 2011. – № 1(98). – С. 155–158.
5. Ллюхін О. О. Ефективність виявлення та урахування економічних та організаційних передумов раціонального управління капіталом промислового підприємства / Вісник економічної науки України. Донецьк. 2011. – № 2. – С. 49–51.
6. Золотаренко В. О. Функціонально-структурна модель управління структурою капіталу підприємства / Управління розвитком. 2011. – № 1(98). – С. 147–150.
7. Зянько В. В., Фурик В. Г., Вальдшмідт І. М. Фінанси підприємств. Частина I : навч. посіб. Вінниця, ВНТУ, 2016. – 126 с.

Чубарук Анастасія Олексіївна — студентка групи МФК-17б, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: chubaruknastia@gmail.com;

Науковий керівник: **Віталій Володимирович Зянько** – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

Chubaruk Anastasia — student of the MFK-17b group, faculty of management and information security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: chubaruknastia@gmail.com;

Supervisor: **Zianko Vitalii V.** - Doctor of Economics, Professor, Head of Finance, Vinnytsia National Technical University. Vinnitsa.